RIO Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation

Anna Medin & Henrik Ludvigsson

2026-10-20

Universitets- och högskolerådet

RIOs remissvar på Förslag till ändring i Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2024:5) om särskild behörighet

Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO) inkommer härmed med yttrande över Förslag till ändring i Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2024:5) om särskild behörighet.

RIO är en ideell förening för Sveriges 110 folkrörelse-, organisations-, stiftelse- och föreningsdrivna folkhögskolor.

Inledande kommentarer

Studieomdöme från folkhögskola avspeglar inte en deltagares kunskaper i enskilda ämnen – anger således inte kunskapsnivån i ämnet svenska – utan är en sammanfattande bedömning av en individs studieförmåga. Studieomdömet går inte att översätta till gymnasieskolans ämnesbetyg.

RIO avstyrker förslag om att studieomdöme från folkhögskola ska användas som grund för bedömning av kunskapsnivå i svenska språket. Om UHR ändå beslutar att ändra i föreskrifterna i enlighet med förslaget vill RIO att UHR beaktar RIOs synpunkter och avslutande kommentarer nedan.

RIOs synpunkter

UHR gör bedömningen att ett högre studieomdöme i viss utsträckning kan antas indikera bättre kunskaper i svenska eftersom goda språkkunskaper normalt är betydelsefulla för att lyckas med studier i allmänhet. Studieomdömet utgör den enda gradering av folkhögskolemeriter som kan användas för att indikera att en deltagare har kunskaper i svenska på en ”högre nivå”.

UHR gör därför bedömningen att en höjning av kravet i svenska behöver utgå från studieomdöme 1,0.

UHR föreslår att föreskrifterna ska ange följande:

Svenska med studieomdöme från folkhögskola

10 § För att uppfylla den särskilda behörigheten om lägst betyget D i svenska med studieomdöme från folkhögskola ska en sökande ha läst motsvarande svenska, nivå 3 eller svenska som andraspråk, nivå 3 vid folkhögskolan och har fått ett studieomdöme på lägst 1,5.

11 § För att uppfylla den särskilda behörigheten om lägst betyget C i svenska med studieomdöme från folkhögskola ska den sökande ha läst motsvarande svenska, nivå 3 eller svenska som andraspråk, nivå 3 vid folkhögskolan och har fått ett studieomdöme på lägst 2,5.

Inledningsvis konstaterar RIO att det är viktigt att den som har gått allmän kurs på gymnasial nivå vid folkhögskola ska ha goda möjligheter att fortsätta till högskolestudier.

Universitets- och högskolerådets föreskrifter om särskild behörighet (UHRFS 2024:5) anger hittills inte något om vad som krävs för särskild högskolebehörighet för den som har gått allmän kurs på gymnasial nivå vid folkhögskola. Det kan övervägas att i de nu föreslagna ändringsföreskrifterna gällande särskild behörighet införa en så kallad upplysningsparagraf, där det framgår att det i 15 § Universitets- och högskolerådets föreskrifter om grundläggande behörighet och urval (UHRFS 2024:7) finns regler om vad som krävs för grundläggande högskolebehörighet för den som har gått allmän kurs på gymnasial nivå vid folkhögskola.

Avslutande kommentarer

UHR gör bedömningen att antalet behöriga med svenska från folkhögskola framöver kommer att minska till lärarutbildningarna.

RIO ser med oro på UHR:s bedömning att antalet behöriga med svenska från folkhögskola framöver kommer att minska till lärarutbildningarna. RIO poängterar att det vore synnerligen olyckligt om färre än hittills som gått allmän kurs på gymnasial nivå vid folkhögskola framöver kommer att kunna tas emot till lärarutbildning.

RIO noterar att UHR i konsekvensutredningen skriver att myndigheten kommer att följa upp hur antalet behöriga sökande förändras under de kommande höstterminerna för att utifrån det utvärdera hur föreskrifterna påverkar målgrupperna och de olika kategorierna av sökande. RIO välkomnar detta, men hade önskat en utförligare och tydligare beskrivning i konsekvensutredningen av *hur och när* UHR avser att utvärdera konsekvenserna av förslaget (jfr. 7 § 5 p. förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar). RIO poängterar vikten av att UHR löpande följer utvecklingen noga, utvärderar och informerar Utbildningsdepartementet när negativa konsekvenser uppstår för den som gått allmän kurs på gymnasial nivå vid folkhögskola när det gäller att kunna tas emot till lärarutbildning, till följd av de ändrade reglerna om särskild behörighet.

Olle Westberg

Generalsekreterare